

tar la indicació "associació varietal" i el seu nom, i s'hi han d'indicar els percentatges en pes dels diferents components desglossats per varietats. És suficient esmentar la denominació de l'associació varietal, si se'n dona per escrit la composició al comprador, i si la denominació s'ha registrat oficialment.»

Article 2. *Modificació de l'Ordre d'1 de juliol de 1986, per la qual s'aprova el Reglament tècnic de control i certificació de llavors de plantes tèxtils.*

Es modifica el Reglament tècnic de control i certificació de llavors de plantes tèxtils aprovat per l'Ordre d'1 de juliol de 1986 en els termes següents:

1. En el capítol IV, l'apartat a) se substitueix pel següent:

«a) Requisits dels processos de producció: llevat del que disposa l'apartat b) per a les generacions anteriors a la llavor de base i l'apartat d) per a la producció de llavor de línies parentals i híbrids de cotó, els camps de producció de llavors han de complir els requisits que s'assenyalen a l'annex número u.»

2. En el capítol IV, els apartats d) i e) passen a ser, respectivament, e) i f).

3. En el capítol IV, a continuació de l'apartat c), s'hi inclou un nou apartat d):

«d) Requisits especials per a la producció de llavor de línies parentals i híbrids de cotó:

d) 1. Aïllament.—Les distàncies mínimes a fonts de pol·len que puguin produir una pol·linització estranya perjudicial són les següents:

Per a la producció de llavor de base de línies parentals de *Gossypium hirsutum*: 600 m.

Per a la producció de llavor de base de línies parentals de *Gossypium barbadense*: 800 m.

Per a la producció de llavor certificada d'híbrids intraespecífics de *Gossypium hirsutum*: 200 m.

Per a la producció de llavor certificada d'híbrids intraespecífics de *Gossypium barbadense*: 600 m.

Per a la producció de llavor certificada d'híbrids interespecífics de *Gossypium hirsutum* i *Gossypium barbadense*: 600 m.

Aquestes distàncies poden no observar-se quan hi hagi una protecció suficient contra qualsevol pol·linització estranya no desitjable.

d) 2. Plantes fora de tipus.—Els percentatges màxims admesos de plantes fora de tipus són els següents:

Per a la producció de llavor de base: 0,2 %

Per a la producció de llavor certificada: 0,5 %

Aquests percentatges s'exigeixen a partir del moment en què com a mínim un 5% de les plantes del parental femení tinguin flors receptives al pol·len.

d) 3. Androesterilitat.—En el parental femení, el contingut màxim admès de plantes capaces d'emetre pol·len és el següent:

Producció de llavor de base: 0,1 %

Producció de llavor certificada: 0,3 %

Aquests percentatges es determinen examinant les flors per comprovar l'absència d'anteres fèrtils.

d) 4. Inspeccions.—El nombre d'inspeccions de camp ha de ser de tres com a mínim: la primera al començament de la floració, la segona abans del final de la floració, i la tercera al final de la floració, després d'eliminar les plantes del parental masculí.»

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquesta disposició es dicta a l'empara de l'article 149.1.13 de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquesta disposició entra en vigor el dia 31 de desembre de 2003.

Madrid, 20 de novembre de 2003.

ARIAS CAÑETE

CAP DE L'ESTAT

22066 *LLEI 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.* («BOE» 289, de 3-12-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

A Espanya, segons l'enquesta sobre discapacitats, deficiències i estat de salut (Institut Nacional d'Estadística, 1999), hi ha entorn de 3,5 milions de persones amb alguna discapacitat.

Les persones amb discapacitat constitueixen un sector de població heterogeni, però totes tenen en comú que, en major o menor mesura, necessiten garanties suplementàries per viure amb plenitud de drets o per participar en igualtat de condicions que la resta de ciutadans en la vida econòmica, social i cultural del país.

La Constitució espanyola, a l'article 14, reconeix la igualtat davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació. Al seu torn, l'article 9.2 de la Llei fonamental estableix que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de les persones siguin reals i efectives, i remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la seva participació en la vida política, cultural i social, així com l'article 10 de la Constitució, dels drets i deures fonamentals, que estableix la dignitat de la persona com a fonament de l'ordre polític i de la pau social. En congruència amb aquests preceptes la Carta Magna, a l'article 49, en referència a les persones amb discapacitat, ordena als poders públics que prestin l'atenció especialitzada que requereixen i l'empara especial per al gaudi dels seus drets.

Aquests drets i llibertats enunciats constitueixen avui un dels eixos essencials en l'actuació sobre la disca-

pacitat. Els poders públics han d'assegurar que les persones amb discapacitat puguin gaudir del conjunt de tots els drets humans: civils, socials, econòmics i culturals.

Transcorreguts més de vint anys des de la promulgació de la Llei d'integració social dels minusvàlids, sense posar en qüestió la seva vigència, es considera necessari promulgar una altra norma legal, que la complementi i que serveixi d'impuls renovat a les polítiques d'equiparació de les persones amb discapacitat. Dues raons justifiquen aquesta nova Llei: la persistència en la societat de desigualtats, malgrat les inequívokes proclamacions constitucionals i en l'esforç meritori fet a partir d'aquella Llei, i, el que encara és més important, els canvis operats en la manera d'entendre el fenomen de la «discapacitat» i, consegüentment, l'aparició de nous enfocaments i estratègies: avui és sabut que els desavantatges que presenta una persona amb discapacitat tenen l'origen en les seves dificultats personals, però també i sobretot als obstacles i les condicions limitadores que en la mateixa societat, concebuda d'acord amb el patró de la persona mitjana, s'oposen a la plena participació d'aquests ciutadans.

Com que això és així, és necessari dissenyar i posar en marxa estratègies d'intervenció que operin simultàniament sobre les condicions personals i sobre les condicions ambientals.

En aquesta perspectiva es mouen dues estratègies d'intervenció relativament noves i que des d'origens diferents van, tanmateix, convergint progressivament. Es tracta de l'estratègia de «lluita contra la discriminació» i la d'«accessibilitat universal».

L'estratègia de lluita contra la discriminació s'inscriu en la llarga marxa d'algunes minories per aconseguir la igualtat de tracte i pel dret a la igualtat d'oportunitats.

En l'àmbit internacional hi ha una gran sensibilitat al voltant de la igualtat d'oportunitats i de la no-discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social. Així, l'Organització de Nacions Unides (ONU), el Consell d'Europa i la Unió Europea, entre altres organitzacions internacionals, treballen en aquests moments en la preparació de documents programàtics o jurídics sobre la protecció dels drets de les persones amb discapacitat. La Unió Europea i el Consell d'Europa, en concret, reconeixen respectivament el dret de totes les persones a la igualtat davant la llei i a la protecció contra la discriminació tant a la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, com al Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals.

L'article 13 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea habilita el Consell per «adoptar accions adequades per lluitar contra la discriminació per motius de sexe, d'origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual». En desplegament d'aquesta competència s'han adoptat una sèrie de directives, com ara la Directiva 2000/43/CE, que s'ocupa del principi d'igualtat de tracte i no-discriminació de les persones per motius d'origen racial o ètnic, la Directiva 2000/78/CE per a la igualtat de tracte en la feina i l'ocupació per motius de religió o conviccions, de discapacitat, d'edat o d'orientació sexual, i la Directiva 2002/73/CE per a la igualtat entre homes i dones referent a l'accés a la feina, a la formació i a la promoció professionals i a les condicions de treball.

D'altra banda, el concepte d'accessibilitat va en l'origen molt unit al moviment promogut per algunes organitzacions de persones amb discapacitat, organismes internacionals i experts en favor del model de «vida independent», que defensa una participació més activa d'aquestes persones en la comunitat sobre unes bases noves: com a ciutadans titulars de drets; subjectes actius

que exerceixen el dret a prendre decisions sobre la seva pròpia existència i no mers pacients o beneficiaris de decisions alienes; com a persones que tenen especials dificultats per satisfer unes necessitats que són normals, més que persones especials amb necessitats diferents de la resta dels seus conciutadans i com a ciutadans que per atendre aquestes necessitats requereixen suports personals, però també modificacions als entorns que eradiquin aquells obstacles que els impedeixen la plena participació.

El moviment en favor d'una vida independent va demanar en un primer moment entorns més practicables. Posteriorment, d'aquest concepte d'eliminar barreres físiques es va passar a demanar «disseny per a tothom», i no només dels entorns, i va reivindicar finalment l'«accessibilitat universal» com a condició que han de complir els entorns, productes i serveis perquè siguin comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones.

La no-accessibilitat dels entorns, productes i serveis constitueix, sens dubte, una forma subtil però molt eficaç de discriminació, de discriminació indirecta en aquest cas, perquè genera un desavantatge cert a les persones amb discapacitat en relació amb aquelles que no ho són, igual com passa quan una norma, un criteri o una pràctica tracta de manera menys favorable una persona amb discapacitat que una altra que no ho és. Convergeixen així els corrents d'accessibilitat i de no-discriminació.

Doncs bé, en aquesta Llei es recullen aquests dos nous corrents i conflueixen amb l'antiga però vigent LISMI, que va desenvolupar sobretot mesures d'acció positiva. No-discriminació, acció positiva i accessibilitat universal constitueixen la trama sobre la qual s'ha dispost un conjunt de disposicions que persegueixen amb nous mitjans un objectiu conegut: garantir i reconèixer el dret de les persones amb discapacitat a la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida política, econòmica, cultural i social.

S'ha de destacar que la llei s'aprova coincidint en el temps amb l'Any Europeu de les Persones amb Discapacitat, per la qual cosa constitueix una de les aportacions més significatives de la societat espanyola en l'esforç col·lectiu d'emancipació històrica de les persones amb discapacitat.

II

La Llei s'estructura en tres capítols, quatre disposicions addicionals i tretze disposicions finals.

En el capítol I es recullen les disposicions generals de la Llei que es refereixen al seu objecte, qui són els titulars dels drets i els principis que la inspiren, i s'atura en la definició d'una sèrie de conceptes l'explicació dels quals és imprescindible per garantir una interpretació adequada de la Llei i de salvaguardar el principi de seguretat jurídica.

S'ha d'assenyalar en aquest primer capítol la definició d'«igualtat d'oportunitats» com el resultat de sumar l'absència de discriminació amb les mesures d'acció positiva.

Finalment, conté els àmbits en els quals són aplicables les mesures de garantia. La Llei ha procurat, seguint les tendències internacionals més actuals, fixar els àmbits materials més rellevants per garantir la igualtat d'oportunitats dels ciutadans amb alguna discapacitat.

El capítol II inclou l'establiment de mesures per garantir que el dret a la igualtat d'oportunitats sigui efectiu. Es justifiquen, sense desplegar-ne l'abast, les grans categories d'aquestes mesures.

En efecte, una part rellevant d'aquest capítol recull el compromís de desplegar la normativa bàsica d'equiparació i quin tipus de disposicions s'han de preveure en aquesta normativa. S'autoritza el Govern per a aquest

desplegament progressiu, que s'ha de posar en connexió amb les fases i el calendari recollits en les disposicions finals.

El capítol III institueix una sèrie de mesures per dur a terme una política d'equiparació, més enllà de les quals es reconeixen en el capítol II. Aquestes mesures són bàsicament de dos tipus: de foment i de defensa.

El foment preveu mesures de sensibilització, de foment del desenvolupament tecnològic i fons per al desenvolupament conjunt amb altres administracions de projectes innovadors, que s'han d'articular i desenvolupar mitjançant plans estatals d'accessibilitat i de no discriminació.

Entre les mesures de defensa, per la seva senzillesa, rapidesa i comoditat per a les parts, es potencia el recurs a l'arbitratge per dirimir la resolució de conflictes que puguin sorgir.

Les persones que hagin sofert discriminació basada en la discapacitat han de disposar d'una protecció judicial adequada que prevegi l'adopció de les mesures necessàries per posar fi a la vulneració del dret i restablir el perjudicat en l'exercici d'aquell.

Amb aquesta mateixa finalitat d'assegurar un nivell de protecció més efectiu, es legitima les persones jurídiques que estiguin legalment habilitades per a la defensa dels drets i interessos legítims col·lectius perquè puguin intervenir en processos en nom del demandant i amb el seu consentiment.

La disposició addicional primera recull la modificació del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, per a l'establiment del dret a excedència per tenir cura d'un familiar que es no pugui valer per si mateix i no exerceixi una activitat remunerada, entre altres, per motius de discapacitat.

La disposició addicional segona modifica la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, en el mateix sentit que el que s'exposa en el paràgraf anterior.

La disposició addicional tercera modifica la Llei 49/1960, de 21 de juliol, de propietat horitzontal, i obliga la comunitat de propietaris a la realització d'obres d'accessibilitat en elements comuns a favor de persones amb discapacitat, i amb el límit que aquestes no excedeixin l'import de tres mensualitats; en cas contrari, només són exigibles si han estat aprovades per acord amb la majoria corresponent.

La disposició addicional quarta modifica la disposició addicional sisena de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, en relació amb la supressió de la disminució de la capacitat de treball en la determinació de grau mínim de minusvalidesa concernent a les mesures de foment de l'ocupació i les modalitats de contractació.

El text, per garantir l'establiment de les mesures que determina aquesta Llei, conté en les disposicions finals mandats explícits de desenvolupament i aplicació en fases i temps.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte de la llei.*

1. Aquesta Llei té com a objecte establir mesures per garantir i fer efectiu el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat, d'acord amb els articles 9.2, 10, 14 i 49 de la Constitució.

A aquests efectes, s'entén per igualtat d'oportunitats l'absència de discriminació, directa o indirecta, que tingui la causa en una discapacitat, així com l'adopció de mesu-

res d'acció positiva orientades a evitar o compensar els desavantatges d'una persona amb discapacitat per participar plenament en la vida política, econòmica, cultural i social.

2. Als efectes d'aquesta Llei, tenen la consideració de persones amb discapacitat aquelles a qui s'hagi reconegut un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per cent. En tot cas, es consideren afectats per una minusvalidesa en grau igual o superior al 33 per cent els pensionistes de la Seguretat Social que tinguin reconeguda una pensió d'incapacitat permanent al grau de total, absoluta o gran invalidesa, i als pensionistes de classes passives que tinguin reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat.

L'acreditació del grau de minusvalidesa s'ha de fer en els termes establerts per reglament i té validesa a tot el territori nacional.

Article 2. *Principis.*

Aquesta Llei s'inspira en els principis de vida independent, normalització, accessibilitat universal, disseny per a tothom, diàleg civil i transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat.

A aquests efectes, s'entén per:

a) Vida independent: la situació en la qual la persona amb discapacitat exerceix el poder de decisió sobre la seva pròpia existència i participa activament en la vida de la seva comunitat, d'acord amb el dret al lliure desenvolupament de la personalitat.

b) Normalització: el principi en virtut del qual les persones amb discapacitat han de poder portar una vida normal, i accedir als mateixos llocs, àmbits, béns i serveis que estan a disposició de qualsevol altra persona.

c) Accessibilitat universal: la condició que han de complir els entorns, processos, béns, productes i serveis, així com els objectes o instruments, eines i dispositius, per ser comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones en condicions de seguretat i comoditat i de la forma més autònoma i natural possible. Pressuposa l'estratègia de «disseny per a tothom» i s'entén sense perjudici dels ajustos raonables que s'hagin d'adoptar.

d) Disseny per a tothom: l'activitat per la qual es concep o projecta, des de l'origen, i sempre que això sigui possible, entorns, processos, béns, productes, serveis, objectes, instruments, dispositius o eines, de manera que puguin ser utilitzats per totes les persones, en la major extensió possible.

e) Diàleg civil: el principi en virtut del qual les organitzacions representatives de persones amb discapacitat i de les seves famílies participen, en els termes que estableixen les lleis i altres disposicions normatives, en l'elaboració, execució, seguiment i avaluació de les polítiques oficials que es desenvolupen en l'esfera de les persones amb discapacitat.

f) Transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat, el principi en virtut del qual les actuacions que desenvolupen les administracions públiques no es limiten únicament a plans, programes i accions específics, pensats exclusivament per a aquestes persones, sinó que comprenen les polítiques i línies d'acció de caràcter general en qualsevol dels àmbits d'actuació pública, on s'han de tenir en compte les necessitats i demandes de les persones amb discapacitat.

Article 3. *Àmbit d'aplicació.*

D'acord amb el principi de transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat, aquesta Llei s'aplica en els àmbits següents:

- a) Telecomunicacions i societat de la informació.
- b) Espais públics urbanitzats, infraestructures i edificación.
- c) Transports.
- d) Béns i serveis a disposició del públic.
- e) Relacions amb les administracions públiques.

La garantia i l'efectivitat del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat en l'àmbit de la feina i l'ocupació, es regeix pel que estableix aquesta Llei que té caràcter supletori al que disposa la legislació específica de mesures per a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte en la feina i l'ocupació.

CAPÍTOL II

Igualtat d'oportunitats

Article 4. *Vulneració del dret a la igualtat d'oportunitats.*

S'entén que es vulnera el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat quan es produeixin discriminacions directes o indirectes, persecucions, incompliments de les exigències d'accessibilitat i de realitzar ajustos raonables, així com l'incompliment de les mesures d'acció positiva legalment establertes.

Article 5. *Garanties del dret a la igualtat d'oportunitats.*

A fi de garantir el dret a la igualtat d'oportunitats a les persones amb discapacitat, els poders públics han d'establir mesures contra la discriminació i mesures d'acció positiva.

Article 6. *Mesures contra la discriminació.*

1. Es consideren mesures contra la discriminació aquelles que tinguin com a finalitat prevenir o corregir que una persona amb discapacitat sigui tractada d'una manera directa o indirecta menys favorablement que una altra que no ho sigui, en una situació anàloga o comparable.

2. S'entén que hi ha discriminació indirecta quan una disposició legal o reglamentària, una clàusula convencional o contractual, un pacte individual, una decisió unilateral o un criteri o pràctica, o bé un entorn, producte o servei, aparentment neutres, puguin ocasionar un desavantatge particular a una persona respecte d'altres per raó de discapacitat, sempre que objectivament no responguin a una finalitat legítima i que els mitjans per a la consecució d'aquesta finalitat no siguin adequats i necessaris.

Article 7. *Contingut de les mesures contra la discriminació.*

Les mesures contra la discriminació poden consistir en prohibició de conductes discriminatòries i de persecució, exigències d'accessibilitat i exigències d'eliminació d'obstacles i de realitzar ajustos raonables.

A aquests efectes, s'entén per:

- a) Conducta de persecució: qualsevol conducta relacionada amb la discapacitat d'una persona, que tingui com a objectiu o conseqüència atemptar contra la seva dignitat o crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.
- b) Exigències d'accessibilitat: els requisits que han de complir els entorns, productes i serveis, així com les condicions de no-discriminació en normes, criteris i pràctiques, d'acord amb els principis d'accessibilitat universal de disseny per a tothom.
- c) Ajust raonable: les mesures d'adequació de l'ambient físic, social i actitudinal a les necessitats especí-

fiques de les persones amb discapacitat que, de manera eficaç i pràctica i sense que suposi una càrrega desproporcionada, facilitin l'accessibilitat o participació d'una persona amb discapacitat en igualtat de condicions que la resta dels ciutadans.

Per determinar si una càrrega és proporcionada o no s'han de tenir en compte els costos de la mesura, els efectes discriminatoris que suposi per a les persones amb discapacitat la seva no-adopció, l'estructura i les característiques de la persona, l'entitat o l'organització que l'ha de posar en pràctica i la possibilitat que tingui d'obtenir finançament oficial o qualsevol altra ajuda.

Amb aquesta finalitat, les administracions públiques competents poden establir un règim d'ajuts públics per contribuir a sufragar els costos derivats de l'obligació de realitzar ajustos raonables.

Les discrepàncies entre el sol·licitant de l'ajust raonable i el subjecte obligat poden ser resoltes a través del sistema d'arbitratge que preveu l'article 17, d'aquesta Llei, sense perjudici de la protecció administrativa o judicial que en cada cas sigui procedent.

Article 8. *Mesures d'acció positiva.*

1. Es consideren mesures d'acció positiva els suports de caràcter específic destinats a prevenir o compensar els desavantatges o les dificultats especials que tenen les persones amb discapacitat en la incorporació i participació plena en els àmbits de la vida política, econòmica, cultural i social, atenent els diferents tipus i graus de discapacitat.

2. Els poders públics han d'adoptar les mesures d'acció positiva suplementàries per a les persones amb discapacitat que objectivament tinguin un major grau de discriminació o presentin menys igualtat d'oportunitats, com són les dones amb discapacitat, les persones amb discapacitat severament afectades, les persones amb discapacitat que no es poden representar a si mateixes o les que tinguin una exclusió social més acusada per raó de la seva discapacitat, així com les persones amb discapacitat que viuen habitualment en l'àmbit rural.

3. Així mateix, en el marc de la política oficial de protecció a la família, els poders públics han d'adoptar mesures especials d'acció positiva respecte a les famílies algun dels membres de les quals sigui una persona amb discapacitat.

Article 9. *Contingut de les mesures d'acció positiva.*

1. Les mesures d'acció positiva poden consistir en suports complementaris i normes, criteris i pràctiques més favorables. Els suports complementaris poden ser ajuts econòmics, ajuts tècnics, assistència personal, serveis especialitzats i ajuts i serveis auxiliars per a la comunicació.

Aquestes mesures tenen naturalesa de mínims, sense perjudici de les mesures que puguin establir les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves competències.

2. En particular, les administracions públiques han de garantir que els ajuts i les subvencions públiques promoguin l'efectivitat del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat, així com les persones amb discapacitat que viuen habitualment en l'àmbit rural.

Article 10. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació.*

1. El Govern, sense perjudici de les competències atribuïdes a les comunitats autònomes i a les corporacions locals, ha de regular unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que garanteixin uns

mateixos nivells d'igualtat d'oportunitats a tots els ciutadans amb discapacitat.

Aquesta regulació ha de ser gradual en el temps i en l'abast i el contingut de les obligacions imposades, i ha d'abastar tots els àmbits i les àrees de les esmentades en el capítol I.

2. Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació han d'establir, per a cada àmbit o àrea, mesures concretes per prevenir o suprimir discriminacions, i per compensar desavantatges o dificultats. Com a mínim, s'hi han d'incloure disposicions sobre els aspectes següents:

a) Exigències d'accessibilitat dels edificis i entorns, dels instruments, els equips i les tecnologies, i dels béns i els productes utilitzats en el sector o l'àrea. En particular, la supressió de barreres en les instal·lacions i l'adaptació d'equips i instruments.

b) Condicions més favorables a l'accés, la participació i la utilització dels recursos de cada àmbit o àrea i condicions de no-discriminació en normes, criteris i pràctiques.

c) Suports complementaris, com ara ajuts econòmics, tecnològics de suport, serveis o tractaments especialitzats i altres serveis personals. En particular, ajuts i serveis auxiliars per a la comunicació, com sistemes augmentatius i alternatius, sistemes de suport a la comunicació oral i llenguatge de signes o altres dispositius que permetin la comunicació.

d) L'adopció de normes internes a les empreses o els centres que promoguin i estimulin l'eliminació de desavantatges o situacions generals de discriminació a les persones amb discapacitat.

e) Plans i calendari per a la implantació de les exigències d'accessibilitat i per a l'establiment de les condicions més favorables i de no-discriminació.

f) Mitjans i recursos humans i materials per a la promoció de l'accessibilitat i la no-discriminació en l'àmbit que es tracti.

3. Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació s'han d'establir tenint en compte els diferents tipus i graus de discapacitat que han d'orientar tant el disseny inicial, com els ajustos raonables dels entorns, productes i serveis de cada àmbit d'aplicació de la Llei.

CAPÍTOL III

Foment i defensa

Article 11. *Mesures de foment i defensa.*

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i facilitar el desenvolupament de mesures de foment i d'instruments i mecanismes de protecció jurídica per dur a terme una política d'igualtat d'oportunitats, mitjançant l'adopció de les mesures necessàries perquè se suprimeixin les disposicions normatives i les pràctiques contràries a la igualtat d'oportunitats i l'establiment de mesures per evitar qualsevol forma de discriminació per causa de discapacitat.

SECCIÓ 1a MESURES DE FOMENT

Article 12. *Mesures de sensibilització i formació.*

Les administracions públiques han de desenvolupar i promoure activitats d'informació, campanyes de sensibilització, accions formatives i totes les altres que siguin necessàries per a la promoció de la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació.

Article 13. *Mesures per fomentar la qualitat.*

Les administracions públiques han d'adequar els plans de qualitat per assegurar la igualtat d'oportunitats

als ciutadans amb discapacitat. Per a això, hi han d'incloure normes uniformes mínimes de no-discriminació i d'accessibilitat, i han de desenvolupar indicadors de qualitat i guies de bones pràctiques.

Article 14. *Mesures d'innovació i desenvolupament de normes tècniques.*

1. Les administracions públiques han de fomentar la innovació en tots els aspectes relacionats amb la qualitat de vida de les persones amb discapacitat. Per a això, han de promoure la recerca en les àrees relacionades amb la discapacitat en els plans de recerca, desenvolupament i innovació (R+D+I).

2. Així mateix, han de facilitar i donar suport al desplegament de normativa tècnica, així com la revisió de l'existent, de manera que assegurin la no-discriminació en processos, dissenys i desenvolupaments de tecnologies, productes, serveis i béns, en col·laboració amb les entitats i organitzacions de normalització i certificació i tots els agents implicats.

Article 15. *Participació de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies.*

1. Les persones amb discapacitat i les seves famílies, a través de les seves organitzacions representatives, han de participar en la preparació, l'elaboració i l'adopció de les decisions que els afectin, i és obligació de les administracions públiques en l'esfera de les seves competències respectives promoure les condicions per assegurar que aquesta participació sigui real i efectiva. De la mateixa manera, se n'ha de promoure la presència permanent en els òrgans de les administracions públiques, de caràcter participatiu i consultiu, les funcions dels quals estiguin directament relacionades amb matèries que tinguin incidència en esferes d'interès preferent per a persones amb discapacitat i les seves famílies.

2. Les administracions públiques han de promoure i facilitar el desenvolupament de les associacions i altres entitats en les quals s'agrupen les persones amb discapacitat i les seves famílies. Així mateix, han d'oferir suport financer i tècnic per al desenvolupament de les seves activitats i poden establir convenis per al desenvolupament de programes d'interès social.

3. El Consell Nacional de la Discapacitat és l'òrgan col·legiat interministerial de caràcter consultiu, adscrit al Ministeri de Treball i Afers Socials, en el qual s'institucionalitza la col·laboració entre les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies i l'Administració General de l'Estat, per tal de coordinar i definir una política coherent d'atenció integral a aquest grup ciutadà.

En particular, correspon al Consell Nacional de la Discapacitat la promoció de la igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones amb discapacitat, i a aquest efecte es constitueix al seu si una oficina permanent especialitzada, amb la qual han de col·laborar les associacions d'utilitat pública més representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies.

Article 16. *Plans i programes d'accessibilitat i per a la no-discriminació.*

L'Administració General de l'Estat ha de promoure, en col·laboració amb altres administracions públiques i amb les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, l'elaboració, el desenvolupament i l'execució de plans i programes en matèria d'accessibilitat i no-discriminació.

SECCIÓ 2a MESURES DE DEFENSA

Article 17. *Arbitratge.*

1. Amb l'audiència prèvia dels sectors interessats i de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, el Govern ha d'establir un sistema arbitral que, sense formalitats especials, atengui i resolgui amb caràcter vinculant i executiu per a ambdues parts les queixes o les reclamacions de les persones amb discapacitat en matèria d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, sempre que no hi hagi indicis racionals de delictes, tot això sense perjudici de la protecció administrativa i judicial que en cada cas sigui procedent.

2. La submissió de les parts al sistema arbitral és voluntària i ha de constar expressament per escrit.

3. Els òrgans d'arbitratge han d'estar integrats per representants dels sectors interessats, de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies i de les administracions públiques dins l'àmbit de les seves competències.

Article 18. *Tutela judicial i protecció contra les represàlies.*

1. La tutela judicial del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat comprèn l'adopció de totes les mesures que siguin necessàries per posar fi a la violació del dret i prevenir violacions ulteriors, així com per restablir al perjudicat en l'exercici ple del seu dret.

2. La indemnització o reparació a què pugui donar lloc la reclamació corresponent no està limitada per un límit màxim fixat a priori. La indemnització per dany moral és procedent encara que no hi hagi perjudicis de caràcter econòmic i es valora atenent les circumstàncies de la infracció i la gravetat de la lesió.

3. S'han d'adoptar les mesures que siguin necessàries per protegir les persones físiques o jurídiques contra qualsevol tracte advers o conseqüència negativa que es pugui produir com a reacció davant una reclamació o davant un procediment destinat a exigir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats.

Article 19. *Legitimació.*

Sense perjudici de la legitimació individual de les persones afectades, les persones jurídiques legalment habilitades per a la defensa dels drets i interessos legítims col·lectius poden actuar en un procés en nom i interès de les persones que així ho autoritzin, amb la finalitat de fer efectiu el dret d'igualtat d'oportunitats, defensar els seus drets individuals i fer recaure en les persones esmentades els efectes d'aquella actuació.

Article 20. *Criteris especials sobre la prova de fets rellevants.*

1. En els processos jurisdiccionals en què de les alegacions de la part actora es dedueixi l'existència de greus indicis de discriminació directa o indirecta per raó de discapacitat, el jutge o tribunal, després de la seva apreciació, tenint present la disponibilitat i facilitat probatòria que correspon a cada una de les parts del litigi i el principi processal d'igualtat de parts, pot exigir al demandat l'aportació d'una justificació objectiva i raonable, de les mesures adoptades i de la seva proporcionalitat.

2. El que estableix l'apartat anterior no és aplicable als processos penals ni als contenciosos administratius interposats contra resolucions sancionadores.

Disposició addicional primera. *Modificació de l'Estatut dels Treballadors.*

El segon paràgraf de l'article 46.3 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, en la redacció que en fa la Llei 39/1999, de 5 de novembre, queda redactat de la manera següent:

«També tenen dret a un període d'excedència, d'una durada no superior a un any, llevat que s'estableixi una durada superior per negociació col·lectiva, els treballadors per atendre un familiar, fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, que per raons d'edat, accident, malaltia o discapacitat no es pugui valer per si mateix, i no exerceixi activitat retribuïda.»

Disposició addicional segona. *Modificació de la Llei de mesures per a la reforma de la funció pública.*

El segon paràgraf de l'article 29.4 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, queda redactat de la manera següent:

«També tenen dret a un període d'excedència, d'una durada no superior a un any, els funcionaris per atendre un familiar que estigui al seu càrrec, fins al segon grau, inclusivament, de consanguinitat o afinitat, que, per raons d'edat, accident, malaltia o discapacitat, no es pugui valer per si mateix i no exerceixi cap activitat retribuïda.»

Disposició addicional tercera. *Modificació de la Llei de propietat horitzontal.*

1. L'article 10 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, per la qual es regula la propietat horitzontal, queda redactat de la manera següent:

«1. És obligació de la comunitat la realització de les obres necessàries per al sosteniment i la conservació adequats de l'immoble i els seus serveis, de manera que reuneixi les degudes condicions estructurals, d'estanquitat, habitabilitat, accessibilitat i seguretat.

2. Així mateix, la comunitat, a instància dels propietaris en l'habitatge dels quals visquin, treballin o prestin els seus serveis altruistes o voluntaris persones amb discapacitat, o majors de setanta anys, està obligada a fer les obres d'accessibilitat que siguin necessàries per a un ús adequat a la seva discapacitat dels elements comuns, o per a la instal·lació de dispositius mecànics i electrònics que afavoreixin la seva comunicació amb l'exterior, l'import total de les quals no excedeixi tres mensualitats ordinàries de despeses comunes.

3. Els propietaris que s'hi oposin o demorin injustificadament l'execució de les ordres dictades per l'autoritat competent responen individualment de les sancions que es puguin imposar en la via administrativa.

4. En cas de discrepància sobre la naturalesa de les obres que s'hagin de fer resol el que sigui procedent la junta de propietaris. Els interessats també poden sol·licitar arbitratge o dictamen tècnic en els termes que estableix la Llei.

5. Al pagament de les despeses derivades de la realització de les obres de conservació i accessibilitat a què es refereix el present article hi és afecte el pis o el local en els mateixos termes i condicions que els que estableix l'article 9 per a les despeses generals.»

2. L'article 11 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, per la qual es regula la propietat horitzontal, queda redactat de la manera següent:

«1. Cap propietari pot exigir noves instal·lacions, serveis o millores que no es requereixin per a l'adequada conservació, habitabilitat, seguretat i accessibilitat de l'immoble, segons la seva naturalesa i les seves característiques.

2. Quan s'adoptin vàlidament acords per fer innovacions no exigibles d'acord amb l'apartat anterior i la quota d'instal·lació de les quals superi l'import de tres mensualitats ordinàries de despeses comunes, el dissident no hi està obligat, ni s'ha de modificar la seva quota, fins i tot en el cas que no se'l pugui privar de la millora o l'avantatge.

Si en qualsevol moment el dissident vol participar dels avantatges de la innovació, ha d'abonar la seva quota en les despeses de realització i manteniment, degudament actualitzades mitjançant l'aplicació de l'interès legal corresponent.

3. Quan s'adoptin vàlidament acords per a la realització d'obres d'accessibilitat, la comunitat està obligada a pagar les despeses encara que l'import sigui superior a tres mensualitats ordinàries de despeses comunes.

4. Les innovacions que facin inservible alguna part de l'edifici per a l'ús i el gaudi d'un propietari requereixen, en tot cas, el consentiment exprés d'aquest.

5. Les derrames per al pagament de millores realitzades o per realitzar a l'immoble són a càrrec de qui sigui propietari en el moment de l'exigibilitat de les quantitats afectes al pagament de les millores.»

3. La norma 1a de l'article 17 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, per la qual es regula la propietat horitzontal, queda redactada de la manera següent:

«1a La unanimitat només és exigible per a la validesa dels acords que impliquin l'aprovació o la modificació de les regles que contenen el títol constitutiu de la propietat horitzontal o els estatuts de la comunitat.

L'establiment o la supressió dels serveis d'ascensor, porteria, consergeria, vigilància o altres serveis comuns d'interès general, fins i tot quan suposin la modificació del títol constitutiu o dels estatuts, requereix el vot favorable de les tres cinquentes parts del total dels propietaris que, al seu torn, representin les tres cinquentes parts de les quotes de participació. L'arrendament d'elements comuns que no tingui assignat un ús específic a l'immoble també requereix el vot favorable de les tres cinquentes parts del total dels propietaris que, al seu torn, representin les tres cinquentes parts de les quotes de participació, així com el consentiment del propietari directament afectat, si n'hi ha.

Sense perjudici del que disposen els articles 10 i 11 d'aquesta Llei, la realització d'obres o l'establiment de nous serveis comuns que tinguin per finalitat la supressió de barreres arquitectòniques que dificultin l'accés o la mobilitat de persones amb minusvalidesa, fins i tot quan impliquin la modificació del títol constitutiu, o dels estatuts, requereix el vot favorable de la majoria dels propietaris que,

al seu torn, representin la majoria de les quotes de participació.

Als efectes establerts en els paràgrafs anteriors d'aquesta norma, es computen com a vots favorables els d'aquells propietaris absents de la Junta, degudament citats, que una vegada informats de l'acord adoptat pels presents, d'acord amb el procediment que estableix l'article 9, no manifestin la seva discrepància per comunicació a qui exerceixi les funcions de secretari de la comunitat en el termini de 30 dies naturals, per qualsevol mitjà que permeti tenir constància de la recepció.

Els acords vàlidament adoptats d'acord amb el que disposa aquesta norma obliguen tots els propietaris.»

Disposició addicional quarta. *Modificació de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.*

La disposició addicional sisena de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional sisena. *Grau mínim de minusvalidesa en relació amb les mesures de foment de l'ocupació i les modalitats de contractació.*

El grau mínim de minusvalidesa necessari per generar el dret als beneficis establerts en les mesures de foment de l'ocupació per al mercat ordinari de treball a favor dels discapacitats, així com perquè les persones amb discapacitat puguin ser contractades en pràctiques o per a la formació en el mercat ordinari de treball amb l'aplicació de les peculiaritats previstes per a aquest col·lectiu ha de ser igual o superior al 33 per cent.»

Disposició final primera. *Facultats d'execució i desplegament.*

El Govern, a proposta conjunta del Ministeri de Treball i Afers Socials i dels ministeris competents en la matèria, amb la consulta prèvia al Consell Nacional de la Discapacitat i, si s'escau, a les respectives conferències sectorials, queda autoritzat per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta Llei.

Disposició final segona. *Consell Nacional de la Discapacitat.*

El Consell Estatal de Persones amb Discapacitat passa a denominar-se Consell Nacional de la Discapacitat. En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de modificar la normativa reguladora del Consell Estatal de Persones amb Discapacitat, a l'objecte d'adequar-la al que estableix aquesta Llei i, en particular, a la seva nova denominació i al que preveu l'apartat 3 de l'article 15.

Disposició final tercera. *Estatut del Reial Patronat sobre Discapacitat.*

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de modificar el Reial decret pel qual s'aprova l'Estatut del Reial Patronat sobre Discapacitat, a fi d'incorporar al Consell d'aquest organisme les organitzacions representatives de persones amb discapacitat i les seves famílies.

Disposició final quarta. *Pla nacional d'accessibilitat.*

En el termini de sis mesos el Govern, en compliment del que preveu l'article 16 d'aquesta Llei, ha d'aprovar

un pla nacional d'accessibilitat 2004-2012. El pla s'ha de desenvolupar a través de fases d'actuació triennial i en el seu disseny, execució i seguiment han de participar les associacions més representatives d'utilitat pública d'àmbit estatal de les persones amb discapacitat.

Disposició final cinquena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació en les relacions amb les administracions públiques.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'establir les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que, segons el que preveu l'article 10, han de complir les oficines públiques, els dispositius i els serveis d'atenció al ciutadà i aquells de participació en els temes públics, inclosos els relatius a l'Administració de Justícia i a la participació en la vida política i els processos electorals.

En particular, dins aquest termini, el Govern ha d'adoptar per a les persones amb discapacitat les normes que, amb caràcter general i en aplicació del principi de servei als ciutadans, preveu l'article 4 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat.

Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació són obligatòries segons el calendari següent:

a) En el termini de tres a cinc anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tots els entorns, productes i serveis nous han de ser accessibles, i qualsevol disposició, criteri o pràctica administrativa discriminatòria ha de ser corregida.

b) En el termini de 15 a 17 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tots els entorns, productes i serveis existents i qualsevol disposició, criteri o pràctica han de complir les exigències d'accessibilitat i no-discriminació.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat d'aquells entorns o sistemes que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no-discriminació i l'accessibilitat universal.

Disposició final sisena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i utilització dels béns i serveis a disposició del públic.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació, segons el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, per a l'accés i la utilització dels béns i serveis a disposició del públic per les persones amb discapacitat. Aquestes condicions bàsiques són obligatòries segons el calendari següent:

a) En els béns i serveis nous de titularitat pública, en el termini de cinc a set anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei; en els nous de titularitat privada que concertin o subministrin les administracions públiques, en el termini de set a nou anys; i en la resta de béns i serveis de titularitat privada que siguin nous, en el termini de 15 a 17 anys.

b) En els béns i serveis existents i que siguin susceptibles d'ajustos raonables, aquests ajustos s'han de realitzar en el termini de 12 a 14 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, quan siguin béns i serveis de titularitat pública o béns i serveis de titularitat privada que concertin o subministrin les administracions públiques, i en el termini de 15 a 17 anys, quan es tracti de la resta de béns i serveis de titularitat privada.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat a béns o serveis que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no-discriminació i accessibilitat universal.

Disposició final setena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització de les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i mitjans de comunicació social.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i utilització de les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i de qualsevol mitjà de comunicació social, que són obligatòries en el termini de quatre a sis anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei per a tots els productes i serveis nous, i en el termini de vuit a deu anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als esmentats béns o serveis que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no-discriminació i accessibilitat universal.

Disposició final vuitena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels mitjans de transport.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, i segons les necessitats, peculiaritats i exigències que concorrin en cada cas, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels mitjans de transport per a persones amb discapacitat. Aquestes condicions són obligatòries en els terminis següents a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, de cinc a set anys per a les infraestructures i material de transport nou, i de quinze a disset anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als diferents mitjans de transport, en què es consideri més rellevant des del punt de vista de la no-discriminació i de l'accessibilitat universal.

Disposició final novena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i les edificacions, que són obligatòries en el termini de cinc a set anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei per als espais i les edificacions nous i en el termini de 15 a 17 anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als espais públics urbanitzats i edificacions, en el que es consideri més rellevant des del punt de vista de la no-discriminació i de l'accessibilitat universal.

Disposició final desena. *Currículum formatiu sobre accessibilitat universal i formació de professionals.*

El Govern, en el termini de dos anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha de desenvolupar el currículum formatiu en «disseny per a tothom», en tots els programes educatius, inclosos els universitaris, per a la formació de professionals en els camps del disseny i la construcció de l'entorn físic, l'edificació, les infraestructures i obres públiques, el transport, les comunicacions i telecomunicacions i els serveis de la societat de la informació.

Disposició final onzena. *Règim d'infraccions i sancions.*

El Govern, en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha de remetre a les Corts un projecte de llei que estableixi el règim d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones amb discapacitat.

Disposició final dotzena. *Llenguatge de signes.*

En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de regular els efectes que tindrà el llenguatge de signes espanyol, a fi de garantir a les persones sordes i amb discapacitat auditiva la possibilitat del seu aprenentatge, coneixement i ús, així com la llibertat d'elecció respecte als diferents mitjans utilitzables per a la seva comunicació amb l'entorn. Aquests efectes han de tenir una aplicació gradual en els diferents àmbits als quals es refereix l'article 3 d'aquesta Llei.

Disposició final tretzena. *Sistema arbitral.*

En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern, amb l'audiència prèvia dels sectors interessats i de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, ha d'establir el sistema arbitral que preveu l'article 17 d'aquesta Llei.

Disposició final catorzena. *Fonament constitucional.*

1. Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat per regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i el compliment dels deures constitucionals, d'acord amb l'article 149.1.1a de la Constitució.

2. La secció 2a del capítol III es dicta a l'empara de la competència de l'Estat en matèria de legislació processal, d'acord amb l'article 149.1.6a de la Constitució.

Disposició final quinzena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 2 de desembre de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

MINISTERI D'AFERS EXTERIORS

22067 *ACORD entre el Regne d'Espanya i la República de Polònia sobre la cooperació en l'àmbit de la lluita contra la delinqüència organitzada i altres delictes greus, fet a Madrid el 27 de novembre de 2000. («BOE» 289, de 3-12-2003.)*

ACORD ENTRE EL REGNE D'ESPANYA I LA REPÚBLICA DE POLÒNIA SOBRE LA COOPERACIÓ EN L'ÀMBIT DE LA LLUITA CONTRA LA DELINQUÈNCIA ORGANITZADA I ALTRES DELICTES GREUS

El Regne d'Espanya i la República de Polònia, anomenats a continuació «les parts contractants»,

Preocupats per l'expansió de la delinqüència organitzada i altres manifestacions greus de la delinqüència, Amb la voluntat de desenvolupar i enfortir relacions d'amistat i cooperació mútua entre ambdós països,

Convençuts que la col·laboració entre els òrgans que protegeixen la seguretat i l'ordre públic té una importància essencial per a una major eficàcia en la lluita i la prevenció contra la delinqüència organitzada i altres manifestacions greus de la delinqüència,

Tendint a elaborar principis, formes i mètodes òptims de les operacions i actuacions preventives d'aquests òrgans,

Guiant-se pels principis de reciprocitat, benefici mutu i respecte a les lleis internes dels seus estats,

Acorden:

Article 1.

1. Les parts contractants han de cooperar per mitjà dels òrgans de protecció de la seguretat i ordre públic en l'àmbit de la prevenció i la lluita contra la delinqüència organitzada i altres formes greus de delinqüència, en particular en els delictes següents:

- 1) Contra la vida i la integritat de les persones,
- 2) De terrorisme,
- 3) De robatori de materials nuclears i radioactius, del seu transport i tràfic il·legal, del seu ús inadequat o amenaça d'ús inadequat,
- 4) Contra el medi ambient protegit per les lleis corresponents i en matèria de tràfic il·legal d'espècies protegides,
- 5) Dels delictes contra la llibertat sexual de les persones, i especialment pedofília, i la delinqüència relacionada amb la confecció, la difusió, la facilitació de continguts pornogràfics amb participació de menors,
- 6) Tràfic d'éssers humans, inclòs el tràfic de persones,
- 7) Privació de llibertat, en particular segrestos, a fi d'exigir alguna condició per a la seva posada en llibertat,
- 8) Tràfic il·lícit de migrants,
- 9) De tràfic il·legal d'armes, municions, explosius i altres materials perillosos i la seva producció il·legal,
- 10) Dels delictes contra el patrimoni en general i especialment robatori d'obres d'art, patrimoni històric artístic i cultural, vehicles i del seu tràfic il·lícit i contraban,
- 11) De falsificació de monedes, targetes de crèdit, xecs, valors i documents oficials i, en particular, passaports, documents d'identitat i documents de viatge i la seva posada en circulació,
- 12) Delictes contra l'ordre socioeconòmic, blanqueig de capitals i corrupció de funcionaris,